

Glejte, sam angelj varuh priskoči na pomoč, na niti potegnejo tovariši svojega junaka vrh skale. Pa kaj so ostrmeli? Čemu se čudijo? Mesto črnih, lepih kodrov pokrivajo dečku bistro, a preveč predrzno glavo sami sivi lasje tako, da je podoben devetdesetletnemu starčku.

Seveda je človek, ki hipoma osiví, jako rahločutnega srca, in strah, skrb, nesreča mora biti jako jako velika.

Potrudite se torej, da ne boste svojih roditeljev prehitro osivili, kajti za osivelostjo ni več dolgega življenja.

Rastislav Posavec.

Poletne podobice.

(Piše Janko Barlé.)

III.

Kosmačev Mihec je bil majhen deček, ali velika glava. V prvi razred je še le hodil, ali znal je že čitati, da se ni ustrašil nobene slovenske knjige. Prašnikarjev Tinče bil vam je drugačen modrijan. On je hodil tudi v prvi razred, ali je poznal le abecednik in še tistega je lomil le za silo, prav kakor bi orehe klatil. Zato je pa tudi Mihec ob večerih in v nedeljo popoldne razne knjige, posebno pa Mohorjeve, kar glasno čital in vse ga je poslušalo. Vsaki je dejal: Ej Mihec to je deček, ta pa zna.

Vse je Mihca ljubilo in on je bil vesel in zadovoljen. Le nekaj ga je bolelo. Majhen je bil Mihec, majhen. Če je stal pri veliki javorovi mizi, bil je komaj malo višji od nje.

Kosmačevi so imeli lepo kravico — liska je bila. Ojej, imela je tako lepe vite roge, na glavi in po hrbtu belo liso, mehko dlako in velik podvratnik. Dajala je vsaki dan toliko dobrega mleka. Kaj bi dal Mihec, da bi smel z lisko na pašo; vendar mati ga niso nikdar pustili, ker je bil majhen, tako majhen. Dali so raje vsako leto Breznikovemu pastirju par dvojač (desetic), in liska se je pasla z Breznikovo živino.

»Mati, ali bom kmalu velik? Poglejte me no, saj bom že skoraj na polico dosegel. Saj nisem več tako majhen, da ne bi mogel pasti liske?« — poprašal je večkrat mater.

»Še si majhen, še, Mihec, ne morem te samega pustiti,« — odgovorili so mati. Kar so pa nekikrat dejali: »No, do počitnic pa vendar morda toliko zrasteš, da bodeš mogel z lisko. Če bodeš v šoli odlikovan, potem pa le pojdi na pašo.«

Poskočil je Mihec veselo. Zdaj je vedel, da ga paša ne mine, saj za šolo se ni bal. Naučil se je vedno dobro, kar so rekli gospod učitelj, pa je vselej dobro odgovoril; a kdor vedno dobro v šoli odgovarja, tisti se pač lahko nadeje, da bode pohvaljen.

Prišel je konec šolskega leta. Gospod župnik so se pač resno držali, ko so vzeli zlato knjigo, da preberejo pohvaljence; še celó Mihcu je malo srce zatrepalo, češ, kaj bi bilo, ko bi vendar le ne bil pohvaljen. Kar je čul svoje ime, bilo je prvo, katerega so prebrali gospod župnik. Prišel je ven in se lepo naklonil. Začutil je na svoji glavi roko dobrega gospoda župnika, kateri so mu dejali:

»Mihec, le dober bodi, vedno dober! Ostani vedno takov, kakor si bil do sedaj.« To je bil vesel Mihec besed gospoda župnika kakor tudi lepe vezane knjižice, katero je držal v roki. Hej, to bodejo veseli stariši in pa na pašo pojdem z dobro našo lisko. In kako bi se ne veselil naš Mihec?

Prav tako je bilo. Mihec je bil sedaj toliko velik, da je mogel na pašo. Oče so mu spleli konopljen bič in ga privezali na brinjevo bičalo, mati so mu dejali v torbico velik kos kruha. Mihec je odvezal kravico in hajd na pašo.

»Srečno hodi in pa na lisko pazi!« — pristavili so oče in se zadovoljno nasmejali malemu pastirju.

Ojej, to je Mihec ponosno stopal skozi vas in kaj ne bi, saj je šel prvičkrat na pašo. Zdaj ni bil več otrok, zdaj je bil pastir od glave do pête. Vsaki, kdor ga je srečal, se mu je čudil in spregovoril ž njim par besedij. Kar najedenkrat je bil tam pri gojzdiču, kjer je mogla

najti liska ob cesti in ob mejah obilo zdrave hrane. Tam se je ustavil.

Bilo je toplo letno popoldne, kakoršnih je ob počitnicah dovolj. Vse je počivalo in mirovalo v naravi. Tičice so že davno potihnile sè svojimi pesemcami, črički so se umaknili v svoje luknjice, a žabe so se solnčile ob jarku in se leno pomenkovale, katero pesem zaregetajo proti večeru. Le muhe niso mirovale in drugi takovi mrčes. To so se izvajali razni plesovi po zraku, in komarji so najbolj skakali, kaj ne bi, ker so najbolj vitkega telesa in spretnih udov. Uboga liska je bila kar posuta z muhami, katere celo Mihca niso pustile na miru.

Kar je po zraku nekaj zabrenčalo: bzzzz! Bil je nadležni brencelj. Tudi on je sedel na lisko, katera ga s početka ni zapazila. Najedenkrat je pa mahnila z glavo, zavrtela z repom in zbežljala ob grmovju, prav notri v gozd. Liska naprej, Mihec za njo. Siromaček, kako bi se on z lisko; majhen je bil ves, potem tudi noge niso mogle biti ne vem kako dolge. Slabo jo je dohajal. Veje so ga teple po licu, bič se mu je zapletal ob grmovju in spotaknil se je večkrat ob korenine. Pót mu je curkoma tekkel po obrazu. Najedenkrat ni o liski niti duha niti sluha. Mihec, kaj bo pa zdaj? To ti je pastirsko življenje!

Ej, kaj je hotel, dalje ni mogel, saj ni vedel, na katero stran. Sedel je, klical: »Liska, nà, nà! kje si, liska?« vendar liske ni bilo. Mihcu so se nabrale po licu čudne poteze, niso bile niti okrogle niti ravne, a v črnih očesih so mu zalesketale solze. Mihec, Kosmačev Mihec je plakal, glasno plakal. To vam je bil pastir.

Sedel je Mihec v gozdu in plakal. Ogledoval se je na vse strani, klical, vendar liske ni bilo. Kaj je hotel? Odpravil se je proti domu, da pove starišem, kaj se mu je pripetilo. Že je bil skoraj na prostem, kar je opazil, da se v grmovju nekaj premikuje. Pogledal je bolje — bila je liska, katera je med grmovjem pulila tečno gozdno travico. To je je bil Mihec vesel! Pozabil je precej vse bridkosti, saj se je kravica pasla mirno, kakor se je znala le njegova liska. V gozdu ni bilo toliko mrčesov.

Solnce se je vedno bolj nižalo in v gozdu je nastal prijeten hlad. Žabe so se že oglaševale tam od travnika, tudi črički so že počeli svojo pesemco. Tam nekje od druge strani donela je vesela pesem —, bile so menda deklice, katere so se tudi vračale s polja domov, a ne daleč od Mihca pokal je z bičem drugi pastir, kateri je bil že na poti proti domu. Zdaj je tudi Mihec pognal kravico in stopala sta najpreje na vodo in od ondot domov. Liska je bila povsem mirna, ker so se brenceljni že pozgubili. Ponosno jo je zavil Mihec na domače dvorišče.

To je bilo doma pripovedovanja, vendar je šel Mihec zopet drugega dne na pašo. Zjutraj je bilo navadno vse dobro, popoldan se je pa že večkrat primerilo, da je kravica zbežljala. Mihec ni več plakal, iskal je lisko tako dolgo, dokler je ni našel, saj je vedel, da liska ni ničesar kriva, pač pa nadležni brenceljni in sitne muhe. Privadil se je skoraj pastirovanja.

Kako knjižico je imel skoraj vedno v torbici. Če je bila liska mirna, vzela je knjižico in čital. Ko bi le vi vedeli, koliko lepih pesemc je znal Mihec na izust! Drugikrat se je pridružil drugim pastirjem in igrali so se kakovo igro. Ko je pa krompir dozorel in bila koruza v strokih, takrat se je na pašniku mnogokrat kadilo, gorel je velik ogenj in pastirčki so pač imeli kaj za svoje zobe. Ojej, kako so pokala na žareči žrjavici ona mlečnata koruzna zrnca. To je bilo življenje, ali ne?

Začela se je tudi šola. Mihec je dalje pasel, vendar ni s tem nikdar zakasnil v šolo. Vstal je bolj zgodaj, naspasel kravico, potem pa hajdi v šolo. Šole ne bi zapustil za nobeno ceno, in prav je tako.

Mihec je bil majhen, zdaj je velik, prej je hodil na pašo, zdaj več ne hodi. V mestu je in v visoke šole hodi. Bodete videli, da postane še kdaj velik gospod! . . .

